

פורים (14)

אסתר נראית גם לבנה וגם שחורה

ותהי אסתר נשאת חן בעיני כל רואיה (ב. טו)

אמר רבי אליעזר: מלמד שלכל אחד ואחד נדמתה לו כאומתו (מגילה יג.). כתב בספר "עיני יצחק", נראה שלמדו זאת ממה שידוע שבמדינות כוש באנשים השחורים הסכמת כולם שאין יפה תואר בעולם כמו השחור כפחם, ואין מכוער כמו איש לבן. שמעתי מאדם ששהה תקופה ארוכה בסין, שאמר, שבסין העינים היפות ביותר הם העינים הצרות שיש להם, והעינים המשונות, אלו הם העינים העגולות, ובשהותו תקופה ארוכה שם הדברים השפיעו גם עליו. וא"כ קשה איך אפשר שתהיה נושאה חן בעיני כל רואיה, שאם היתה צחה ואדומה תחשב למכוערת בעיני הכושים, ואם היתה שחורה תהיה מכוערת בעיני אנשים הלבנים. לכך אמר רבי אליעזר: שכל אחד נדמה לו כאומתו, לכושים היתה נראית שחורה, ולשאר אנשים נראית לבנה. ובה: "נשאה חן בעיני כל רואיה", כל אחד לפי עינו ורצונו. והוסיף עוד, נראה שמזה למדו חז"ל לומר אסתר ירקרוקת היתה אלא חוט של חסד משוך עליה, רצונם לומר, שעיקר התואר שלה לא היתה יפה, רק שנמשך עליה חן, ואז היתה נראית לכל אחד יפה לפי הסכמתו של אותו המביט וכפי רצונו. **ספר "אוצרות התורה פורים"**

המן הגאה אינו משפיל מבט אל המון העם

ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה... ויהי כאמרם אליו יום

ויום ולא שמע אליהם ויגידו להמן (ג. ב-ד)

שמעתי מרבי בן ציון פלמן זצ"ל שאמר: "ויגידו להמן", מדוע היו צריכים להגיד להמן, הרי הוא ראה בעצמו שהיהודי הזה אינו כורע ואינו משתחוה לו? אלא, המן הלך עם האף למעלה, הוא לא השפיל את עיניו להסתכל על המון עם. הוא ראש השרים, רם מעלה, ואין זה לכבודו להקדיש להם מבט... לכן היו צריכים לספר לו שמרדכי יושב בשער המלך ומתעלם מהמן ואינו כורע ומשתחוה לו. אך הכל התהפך עליו. מי שהלך עם האף למעלה, לבסוף נתלה עם האף למטה. כך סופו של הרודף אחר הכבוד, הכבוד בורח ממנו.

ספר יחי ראובן "מועדים"

והעיר שושן נבוכה (ג. טו)

כאשר אדם נתפס בשקר, הוא נבוך, אולם מה ענינה של מבוכה לכאן? מדוע נבוכו בני העיר שושן? ראוי היה לכאורה לומר: "והעיר שושן אבלה"? ועוד, הרי הגזרה נגזרה על כל יהודי העולם, מדוע רק "העיר שושן נבוכה"? מובא ב"ילקוט הגרשוני" בשם רבי מרדכי צבי

זצ"ל שבאר כך: כאשר יהודי לבוש כיהודי, עטור בזקן ובפאות, מקפיד לאכול כשר ואינו מדבר עם הגוי מטוב ועד רע, אזי אין הוא מתפלא אם הגוי שונא אותו. לעומת זאת, יהודי המתנהג כגוי, לבוש כגוי, מתחנף אליו ומנסה להתקרב אליו ואל תרבותו, ואף על פי כן הגוי דבק בשנאתו כלפיו, אזי הוא מתפלא ואף הוא נבוך מכך: מפני מה מגיע לי יחס כזה? בכל העולם כולו, היהודים לא נהנו מסעודתו של המלך אחשוורוש ועל כן לא התפלאו מדוע הוא שונא אותם, אבל בני העיר שושן, אשר באו לסעודה והשתתפו בחגיגה, המה ראו כן תמהו: מדוע שונאים אותנו? "והעיר שושן נבוכה" **ספר "ומתוך האור מגילת אסתר"**

ליהודים היתה אורה (ח. טז)

"אורה" זו תורה (מגילה טז:), שגזר עליהם המן שלא יעסקו בתורה. אמרו חז"ל: בשביל עצלות שהיה להם לישראל שלא עסקו בתורה נעשה שונאו של הקב"ה מר (מגילה יא.). ולכאורה, אם המן גזר עליהם שלא יעסקו בתורה, אם כן מה טענה היתה כלפי ישראל שעצלות היתה בהם ולא עסקו בתורה, וכי מה היה בידיהם לעשות. מכאן אנו למדים, שנתבעו ישראל מדוע לא מסרו נפשם על לימוד התורה למרות גזירתו של המן. כפי שעשה רבי עקיבא (ברכות סא:), פעם אחת גזרה המלכות הרשעה שלא יעסקו בתורה וכו' ומצאו לרבי עקיבא שהיה מקהיל קהילות ברבים ועוסק בתורה וכו', אמר לו: אשריך רבי עקיבא שנתפסת על דברי תורה. וכפי שעשה מרדכי היהודי, אשר לא שת לבו לגזירתו של המן, ובמסירות נפש עצומה קיבץ תינוקות של בית רבן ושנה להם תורה. **רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות"**

ומשתה ויום טוב, ומשלוח מנות איש לרעהו (ט. ט)

טעם למשלוח מנות: אמר הרבי מאוסטרובצה: חז"ל אמרו שישראל שנהנו מסעודתו של אחשוורוש והשתחוו לצלם לא עשו אלא לפנים. נמצא שכל יהודי ידע שלא עבד עבודה זרה בלבד, אבל חשד בחברו שמא הוא כן עבד בלבד, וממילא איננו רעהו, אולם כשנתבטלה הגזירה נודע לכל שאף אחד לא עבד בלבד רק לפנים, ולכן הראה כל יהודי לחברו שאין בלבד חשד עליו והוא רעהו ע"י ששיגר לו מנות ידידות. מכאן מקור לתקנה של "משלוח מנות איש לרעהו". **ספר "ברכת חיים, מועדים ב"**

ומתנות לאביונים (ט. כב)

הגאון רבי אברהם ווינפפלד, בעל שו"ת "לב אברהם", נתן טעם לשבח במה שתיקנו לתת בפורים מתנות

לאביונים, כי לכאורה איזה קשר יש בין מצות צדקה לפורים? אלא, הלא אמר רבא (שבת פח.): הדור קבלוה (את התורה) בימי אחשוורוש, דכתיב "קיימו וקיבלו היהודים, קיימו מה שקיבלו כבר", ואז לא קיבלו את התורה מתוך כפיית הר כגיגית אלא מאהבה ורצון, וזו עיקר שמחת פורים, שאנו שמחים על שזכינו לקבל את התורה מרצוננו הטוב בלי אונס, בעוד שעד אז היתה לישראל 'מודעא רבה לאורייתא' שקיבלו את התורה מאונס, ולכן אין להענישם. נמצא לפי זה, שמכאן ואילך אם חס ושלום לא ישמרו בני ישראל את התורה ויחטאו נגד הקב"ה, ייהפך לאבל מחולינינו בשמחת פורים, כי יתברר אז שנגרמה לנו רעה גדולה מכך שאין עוד טענת אונס ואנו נענשים על חטאינו. ולכן תיקנו לתת מתנות לאביונים ביום זה, וכך יתכפרו עוונותינו, כמו שנאמר: "וחטאיך בצדקה פרוק", וכך נוכל לשמוח בשמחת הפורים.

ספר "כמוצא שלל רב, פורים"

אסתר, הסתר או גלוי?

השם אסתר מזכיר את המילה 'הסתר', כי אכן כל נס פורים התרחש באופן נסתר, בלי ניסים גלויים. אבל אם מסתכלים טוב, רואים שהשם 'אסתר' גם רומז על גילוי כי דרכה התגלה שהקב"ה מנהיג את העולם מאחורי הקלעים. לכן דווקא בפורים, כשנראה שהכול נסתר, אנחנו חושפים את האמת, שה' יתברך תמיד איתנו!
המלקט

נס פורים הוא מעין התנהלות הטבע לעתיד לבוא

הגאון רבי מרדכי אילן, אב"ד תל אביב ביאר כך מאמר חז"ל: "כל המועדים עתידין ליבטל, וימי הפורים אינם בטלים לעולם". כל המועדים הונצחו על ידי מאורעות על טבעיים, כגון חג הפסח וחג הסוכות הקשורים ליציאת מצרים, ואם כן לעתיד לבוא כאשר הבריאה תתקן ותתקיים נבואת הנביא ישעיהו (יא. 1): "וגר זאב עם כבש ונמר עם גדי ירבץ ועגל וכפיר ומריא יחדיו", הרי לא יצטרכו לניסים, כי הטבע בעצמו יתנהל באופן נעלה, ולא ירעו ולא ישחיתו, והבריאה תתנהל בהודיה ובהדרה, ועל כן עתידים המועדים להתבטל. שונים הם ימי הפורים, שהרי עיקר הנס היה בשרשרת מאורעות שהתרחשו בדרך הטבע, כי הטבע לא השחית אז את דיוקנו ועל ידו נעשו ניסים, ומועד שכזה הוא ממש מעין התנהלות הבריאה לעתיד לבוא, ועל כן לא יבטל.

ספר "כמוצא שלל רב פורים"

מדוע אין מברכים ברכה: "אשר קדשנו במצוותיו וציונו על מצוות משלוח מנות".?

השיב רבי משה סופר בעל חתם סופר, מצוה זו אין אדם מישראל יכול לקיימה אלא ברעהו ואין אתה יודע מה בלבו של הזולת, לפעמים נראה כאוהבך ואינו כן, נמצאת הברכה לבטלה.
ספר "ברכת חיים מועדים"

הלכה: נרדם באמצע המגילה

הקורא את המגילה ונרדם, תוך כדי שינה מתעורר וממשיך לקרוא ושוב נרדם, לא יצא ידי חובה, דמסתמא השמיט תיבות בקריאתה. אך אם קראה כשהוא מתנמנם יצא בדיעבד, דבאופן זה קורא היטב את כל מילות המגילה. ואף שצריך לכוין לצאת ידי חובה בקריאת המגילה, ואם לא קרא ולא כיון לא יצא ידי חובה אף בדיעבד, מכל מקום די בכונה בתחילת הקריאה על כל הקריאה, ואין צריך לכוין בכל פסוק. גם השומע מהמתנמנם יצא ידי חובה, אם שמע היטב את כל המגילה. אולם אם השומע התנמנם לא יצא אף בדיעבד, דודאי חסר לו כמה תיבות.

ספר "הליכות מועד" רב אופיר מלכא שליט"א

פתגם: אל-תהי חכם כְּעֵינֶיךָ; יֵרָא אֶת ה', וְסוּר מִרָע ספר "משלי"

חקירה: חרש

פסול לשליחות משום שאינו 'איש' (כקטן, שאיש הוא רק גדול ובן דעת) או שהוא כן 'איש' ופסולו נלמד רק במה מצינו מקטן. (קובץ ביאורים גיטין טז)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: אוהב ושונא

סיפרו למחודד, שפלוני שונא תכלית שנאה. נענה הלה ואמר: כך נאה וכך יאה, שכבר אמרו: אם תראה חכם אוהבך הוא, ואם תראה חמור, שונאך.
ספר "חד וחלק חלק ד" דף (קצו)

שבת שלום, פורים שמח

יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, אברהם בן חנה רחל שרה, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זויריה, ראובן בן איזא, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוזן אויזה. שלום בית: גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג'. זיווג הגון: קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. הצלחה רבה בכל: נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזל לאוני. לעילוי נשמת: ראובן בן חנינה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה. אמיל חיים בן עזו עזיזה, אליהו בן מרים, נסים חי הוברט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה נ'מה, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסתייה כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרזוקה.

